

Dosarul nr. 2r-122/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. D. Sușchevici)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, V. Buhnaci, L. Pruteanu)

DECIZIE

4 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Ștefan Lungu

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Ștefan Lungu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei penale și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare

împotriva încheierii din 25 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Ștefan Lungu și acordat termen pentru înlăturarea neajunsului cererii de apel și

împotriva încheierii din 8 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Ștefan Lungu

constată:

La 22 ianuarie 2019, Ștefan Lungu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM, intervenient accesoriu Procuratura Generală a RM cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei penale și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare.

Întemeindu-și pretențiile în baza dispozițiilor Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, Codului de procedură civilă, Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului, reclamantul a solicitat admiterea acțiunii, constatarea faptului încălcării dreptului lui la examinarea cauzei penale nr. 2014031769 din 9 iulie 2014 în termen rezonabil, încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul lui a sumei în mărime de 11 000 de euro (217 800 de lei) cu titlu de prejudiciu material și a sumei de 45 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzate prin încălcarea gravă a dreptului la examinarea și finisarea în termen rezonabil a urmăririi penale nr. 2014031769 din 9 iulie 2014.

Prin hotărârea din 4 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost respinsă acțiunea ca fiind neîntemeiată.

La 4 iulie 2019, Ștefan Lungu a declarat apel împotriva hotărârii din 4 iulie 2019 a Judecătoria Chișinău sediul Centru, solicitând admiterea acestuia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin încheierea din 25 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Ștefan Lungu, fiindu-i acordat termen de 10 zile de la recepționarea încheierii pentru prezentarea cererii de apel suplimentare, cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază.

A fost explicat apelantului că în cazul neînlăturării neajunsului în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită.

Prin încheierea din 8 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de Ștefan Lungu.

La 9 ianuarie 2020, Ștefan Lungu a declarat recurs împotriva încheierilor din 25 iulie 2019 și 8 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a încheierilor recurate, cu remiterea cauzei Curții de Apel Chișinău pentru examinare în strictă conformitate cu prevederile legii.

În motivarea recursului a invocat că, deoarece până la 27 decembrie 2019 nu a primit nicio informație despre data și ora ședinței de judecată sau despre alte acțiuni procesuale întreprinse în privința apelului declarat, la 27 decembrie 2019 s-a prezentat în incinta Curții de Apel Chișinău și a primit copia încheierii din 8 octombrie 2019, prin care cererea lui de apel a fost restituită.

A remarcat că nu a recepționat nici încheierea din 25 iulie 2019 și nici încheierea din 8 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

A subliniat că pe parcursul perioadei 25 iulie – 27 decembrie 2019, a întrebat la poșta de nenumărate ori dacă în adresa lui a parvenit vreo corespondență, dar de fiecare dată a primit unul și același răspuns că nu a parvenit nicio scrisoare în adresa lui.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele dosarului rezultă că copia încheierii recurate a fost expediată în adresa părților la 9 octombrie 2019, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 225 vol. I), fiind recepționată de recurent la 27 decembrie 2019, ceea ce se atestă prin mențiunea aplicată pe copia încheierii contestate, anexată la cererea de recurs (f. d. 234 vol. I).

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 9 ianuarie 2020 în termenul legal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea încheierilor instanței de apel și restituirea cauzei spre rejudecare din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Din materialele dosarului se constată că la 4 iulie 2019, Ștefan Lungu a declarat apel împotriva hotărârii din 4 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, solicitând admiterea acestuia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii (f. d. 205-207 vol. I).

Tot actele cauzei atestă că prin încheierea din 25 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Ștefan Lungu, fiindu-i acordat termen de 10 zile de la recepționarea încheierii pentru prezentarea cererii de apel suplimentare, cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază. A fost explicat apelantului că în cazul neînlăturării neajunsului în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită (f. d. 218-219 vol. I).

Este cert și faptul că prin încheierea din 8 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de Ștefan Lungu (f. d. 222-224 vol. I).

În susținerea concluziei menționate instanța de apel a reținut, prin prisma prevederilor art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, că apelantul nu a îndeplinit în termen indicația instanței de apel stabilită prin încheierea din 25 iulie 2019 cu privire la depunerea apelului motivat și nu a depus în termen apelul motivat împotriva hotărârii primei instanțe.

Astfel, instanța de recurs relevă că reținerile instanței de apel în sensul expus sunt eronate, or actele cauzei denotă incontestabil că cererea de apel depusă la data de 4 iulie 2019 de către Ștefan Lungu împotriva hotărârii din 4 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru conține temeiurile de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.

În acest context, instanța de recurs remarcă că în situația în care apelul conține circumstanțele de fapt și de drept, o mențiune a apelantului cu privire la depunerea unui apel motivat și după recepționarea hotărârii motivate, după cum se constată la caz, nu constituie temei de a considera că apelul este depus nemotivat, fiind cert că art. 373 alin. (1) CPC, stipulează direct că instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

În atare situație instanța de apel urma să examineze cererea de apel depusă de Ștefan Lungu prin prisma argumentelor invocate în aceasta, or o instanță de judecată nu poate indica justițiabilului cum să motiveze un act de procedură, în situația în care acesta în esență conține criteriile imputate prin lege.

Împrejurările descrise în mod indubitabil indică la faptul că instanța de apel neîntemeiat, prin încheierea din 25 iulie 2019, a acordat apelantului Ștefan Lungu termen pentru prezentarea cererii de apel suplimentare, cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază, încheierea dată fiind una viciată.

Pe cale de consecință, instanța de recurs relevă că concluzia instanței de apel, expusă în încheierea din 8 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău este în contradicție cu circumstanțele cauzei, fapt ce indică la netemeinicia încheierii date, fiind cert că o omisiune a instanței de apel nu poate fi imputată părții în proces ca neexecutare în termen a indicației instanței și nu poate servi ca temei de restituire a cererii de apel.

Astfel fiind, încheierile instanței de apel au fost adoptată cu încălcarea normelor procedurale, fapt ce incontestabil indică la temeinicia recursului depus de Ștefan Lungu și netemeinicia încheierilor contestate cu recurs.

Distinct de aceste constatări, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat de Ștefan Lungu, de a casa încheierile instanței de apel din 25 iulie 2019 și 8 octombrie 2019 și de a restitui cauza spre rejudecare în instanța de apel pentru judecarea cererii de apel în fond.

Or, dreptul la o cale de atac este consfințit și în Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care, în jurisprudența sa constantă a reiterat că articolul 6 §1 din Convenție nu garantează dreptul la apel asupra unei hotărâri de primă instanță, cu toate acestea, atunci când dreptul intern prevede un drept la apel, procedura respectivă va fi examinată ca o extensiune a procesului de judecată și, prin urmare, va constitui un drept garantat de articolul 6 din Convenție.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Ștefan Lungu.

Se casează integral încheierile din 25 iulie 2019 și 8 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Ștefan Lungu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei penale și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău pentru judecarea cererii de apel în fond.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Mariana Pitic

Nicolae Craiu